

Mülteci
Hakları

Merkezi

Refugee
Rights

Turkey

Türkiye’de Uluslararası Koruma Arayan Kişiler
için
EĞİTİM HAKKI

SORULAR & YANITLAR

Ağustos 2017

Türkiye'ye sığındım. Kendim ya da çocuklarım için Türkiye'deki eğitim imkânlarından yararlanabilir miyim?

Türkiye'deki eğitim hakkından ve mevcut imkânlardan yararlanabilmeniz için uluslararası koruma başvurusunda bulunmuş olmanız büyük bir önem arz etmektedir. Yönlendirildiğiniz kentte bulunan İl Göç İdaresi Müdürlüğü'ne yapacağınız uluslararası koruma başvurunuz çerçevesinde yapılacak mülakat sonrasında adınıza düzenlenecek olan Uluslararası Koruma Başvuru Sahibi Kimlik Belgesi ve bu belgenin üzerinde yer alacak 99 ile başlayan yabancı kimlik numarası ile belli koşullarda Türkiye'deki ilkokul, ortaokul, lise, üniversite, Türkçe eğitimi ve mesleki eğitim hak ve imkânlarından yararlanabilirsiniz.

İlköğretim çağında çocuğum var. Hangi okula gönderebilirim?

Türkiye'deki kanunlar uyarınca Türkiye vatandaşı olmayanlar dâhil olmak üzere Türkiye'deki tüm çocukların temel eğitimden yararlanma hakkı vardır. Dolayısıyla çocuğunuzun devlet okullarına erişim hakkı bulunmaktadır.

Devlet okullarında temel eğitim üç farklı kademedен oluşan 12 yıllık bir süreyi kapsamaktadır. Bu sistem 4 yıl süreli ilkokul (1. 2. 3. ve 4. sınıf), ikinci kademe 4 yıl süreli ortaokul (5. 6. 7. ve 8. sınıf) ve üçüncü kademe 4 yıl süreli lise (9. 10. 11. ve 12. sınıf) olarak düzenlenmiştir. Devlet okullarında eğitim ve öğretim dili Türkçedir.

İlköğretim yaşında çocuğumu Türkiye'nin devlet okuluna nasıl kayıt ettirebilirim? Ücret ödeyecek miyim? Diploma alabilecek mi?

Uluslararası Koruma Başvuru Sahibi Kimlik Belgeniz ya da Uluslararası Koruma Sahibi Kimlik Belgenizle birlikte ikamet yerinizde bulunan devlet okullarına kayıt yaptırabilirsiniz. Kayıt usulleri her ildeki İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde tesis edilen İlçe Eğitim Komisyonu tarafından belirlenmektedir. Ancak genel olarak beraberinizde çocuğunuzun daha önceki eğitim seviyesini gösteren belgeler varsa bunu kayıt sırasında sunmanız önemlidir. Böyle bir belgenin olmaması halinde İlçe Eğitim Komisyonu mülakata ya da sözlü veya yazılı sınava dayalı bir seviye tespitinde bulunacak ve gerekli yönlendirme ve yerleştirmeyi bu değerlendirmeye göre gerçekleştirecektir.

Henüz Uluslararası Koruma Başvuru Sahibi Kimlik Belgeniz veya yabancı kimlik numaranız bulunmuyorsa da kayıt yaptırmanız mümkündür. Bu durumda çocuğunuz "misafir öğrenci" olarak kaydedilecektir. Yabancı kimlik numaranızın yer alacağı Uluslararası Koruma Başvuru Sahibi Kimlik Belgenizi ya da Uluslararası Koruma Sahibi Kimlik Belgenizi aldıktan sonra çocuğunuzun okuldaki "misafir öğrenci" statüsünü değiştirmeniz mümkündür.

Devlet okullarında eğitim ücretsizdir ve eğitim Türkçe olarak ve Türkiye'deki müfredata uygun bir şekilde verilmektedir. Ayrıca devlet okullarında okuyan öğrenciler başarı koşullarını yerine getirmeleri durumunda diploma alabileceklerdir.

Çocuğumu liseye nasıl kayıt ettirebilirim?

8 yıllık ilk ve orta okul eğitimini tamamlayan çocuklar Türkiye'de liseye devam edebilirler. Liseye kayıt yaptırmak istediğiniz çocuğunuzun önceki eğitim durumunu gösteren belgeleri ikamet ilinizdeki İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne sunmalısınız.

Liseye kayıt yaptırmak istediğiniz çocuğunuzun önceki eğitim durumunu gösteren herhangi bir belgenizin bulunmaması durumunda ise ikamet ettiğiniz ilçenin İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'ne başvurmanız gerekmektedir. Bu tür durumlarda, İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü yetkilileri çocuğunuzun hangi sınıftan eğitimine devam edeceğine karar verebilmek için seviye tespit değerlendirmesi yapacaklardır. Bu değerlendirme sonucunda, çocuğunuzun belirlenen okula ve sınıfa kaydını gerçekleştirebilirsiniz. Lise kaydı ile ilgili yaşayabileceğiniz sorunlar için İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri'ne başvurabilirsiniz.

Uluslararası korumaya başvuran kişiler Türkiye'de üniversiteye gidebilir mi?

Yükseköğretime devam edebilmek için lise eğitimini bitirmiş olma şartı aranmaktadır. Türkiye'deki örgün eğitim sistemi içindeki okullarda lise öğrenimini başarıyla tamamlayan kişiler bu şartı yerine getirmiş sayılırlar. Lise eğitimini yurtdışında tamamlayanların kayıtlı oldukları ildeki İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nde Akreditasyon Birimi'ne denklik belgesi başvurusunda bulunmaları gerekmektedir.

Türkiye'de yükseköğretime devam etmek isteyen tüm yabancılar, başvuruda bulunacakları üniversitenin açtığı Yabancı Öğrenci Sınavı'na (YÖS) girmeli ve yeterli akademik başarıyı göstermelidir. YÖS başvuruları ücrete tâbi olabilir. Üniversiteler ayrıca kişinin aldığı eğitime dair çeşitli belgeler ile lise diploması ve benzeri belgeleri talep edebilir.

Türkiye'de üniversite eğitimine devam edebilmeniz için uluslararası koruma başvurunuzu geri çekmek gibi bir zorunluluğunuz bulunmamaktadır. Girmeye hak kazandığınız üniversite, "uydu kent" olarak yönlendirildiğiniz ilden farklı bir ilde ise, yerleştirme sonuç belgenizle birlikte kayıtlı olduğunuz ildeki İl Göç İdaresi Müdürlüğü'ne bir dilekçe yazmanız ve eğitim nedeniyle "uydu kent" değişikliği talebinde bulunmanız gerekecektir. Talebinizin kabulünün ardından değişen adres bilgilerinizi 20 iş günü içinde İl Göç İdaresi Müdürlüğü'ne bildirmeyi lütfen ihmal etmeyiniz. Aksi takdirde idari para cezasıyla karşılaşabilirsiniz.

Başvuru koşulları ve ücretleri ile ilgili daha detaylı bilgi almak için üniversitelerin Yabancı Öğrenci Birimlerine başvurmanızı ya da internet sitelerini ziyaret etmenizi tavsiye ederiz.

Eğitimim sırasında burs imkanlarından faydalanabilir miyim?

Türkiye’de eğitim gören öğrencilere çeşitli burs imkânları sağlanmaktadır. Bu imkânlarla ilgili bilgi almak için bulunduğunuz ildeki İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri’ne veya sivil toplum kuruluşlarına ulaşabilirsiniz.

Türkçe öğrenmek istiyorum. Nereye başvurabilirim?

Türkçe öğrenmek isteyen çocuklar, gençler ve yetişkinler buldukları ildeki veya ilçedeki Halk Eğitim Merkezleri’ne başvuruda bulunabilirler. Halk Eğitim Merkezleri’ne kayıt olmak için bir ücret ödememiz gerekmemektedir. Halk Eğitim Merkezleri’ne kayıt yaptırabilmek için Uluslararası Koruma Başvuru Sahibi Kimlik Belgesine ihtiyacınız olacaktır.

Ayrıca, bazı sivil toplum kuruluşları da ücretsiz Türkçe dil kursları açmaktadır. Mülteci Hakları Merkezi’ni arayarak bulunduğunuz şehir veya ilçede böyle bir kursun mevcut olup olmadığını öğrenebilirsiniz.

Mesleki eğitim almak istiyorum. Hangi imkânlardan yararlanabilirim?

Bulduğunuz il veya ilçedeki Halk Eğitim Merkezleri’ne giderek buradaki mesleki eğitim kurslarına katılmak üzere başvuruda bulunabilirsiniz. Halk Eğitim Merkezleri’ne kayıt olmak için bir ücret ödememiz gerekmemektedir.

Her Halk Eğitim Merkezi o yıl açacağı kursları kendi belirlemektedir ve talebe göre yeni kurslar açabilmektedir. Bu sebeple bulunduğunuz yerdeki Halk Eğitim Merkezleri’ne giderek açılan kurslar hakkında bilgi edinmenizi tavsiye ederiz. Halk Eğitim Merkezleri’ne kayıt yaptırabilmek için Uluslararası Koruma Başvuru Sahibi Kimlik Belgesi gerekmektedir.

Türkiye İş Kurumu’nun (İŞKUR) da çeşitli mesleki eğitim kursları bulunmaktadır. Yaşadığınız il veya ilçedeki İŞKUR merkezlerine giderek mevcut kurslarla ilgili bilgi alabilirsiniz. Ayrıca, bazı sivil toplum kuruluşları da ücretsiz meslek kursları açmaktadır.

Mülteci Hakları Merkezi bana hangi konularda yardım edebilir?

Mülteci Hakları Merkezi, Türkiye’de koruma arayan kişilere ücretsiz olarak bilgilendirme ve destek hizmetleri sağlamaktadır. Türkiye’deki koruma mekanizmalarına ve temel hak ve güvencelere erişimle ilgili sorularınız için bize başvurabilirsiniz.

Mülteci Hakları Merkezi’nin Türkiye devleti makamlarıyla veya Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği’yle ilişkisi var mı?

Mülteci Hakları Merkezi bağımsız bir sivil toplum kuruluşudur. Türkiye makamları ya da Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) ile ortak değildir. Ancak kişilerin haklarının korunması ve bu haklara erişimlerinin sağlanması için devlet makamlarıyla ve BMMYK ile iletişim kurmakta ve iş birliği yapmaktadır.

Mülteci Hakları Merkezi’nin hizmetlerinden yararlanmam için herhangi bir ücret ödemem gerekecek mi?

Mülteci Hakları Merkezi’nin sağladığı tüm hizmetler tamamen ücretsizdir. Sağladığımız hizmetler karşılığında sizden herhangi bir ücret ya da maddi karşılık talep eden kişileri gecikmeksizin bize bildirmenizi rica ediyoruz. Bu konudaki bilgilendirmemiz tamamen gizli tutulacaktır.

Sizinle telefonda ya da yüz yüze paylaştığım bilgi veya belgeleri başka kişi veya kurumlarla paylaşacak mısınız?

Mülteci Hakları Merkezi, destek sağladığı kişilerin bilgi ve belgelerin gizliliğine ilkesel olarak saygı göstermekte ve kendilerinin rızası olmaksızın bu bilgi ya da belgeleri hiçbir şekilde üçüncü kişi ve kurumlarla paylaşmamaktadır.

Mülteci Hakları Merkezi İletişim Bilgileri:

Türkiye’nin neresinde olursanız olun, hak ve yükümlülükleriniz konusunda her türlü sorunuz ve Türkiye sığınma prosedüründe karşılaştığınız sorunlarla ilgili ücretsiz hizmetlerimizden faydalanmak için hafta içi her gün 10.00-17.00 saatleri arasında ofisimize gelebilir ya da aşağıdaki iletişim bilgilerini kullanarak bize ulaşabilirsiniz.

 Dr. Refik Saydam Cad. Dilber Apt. No: 39 Daire: 11 Kat: 4

Şişhane, Beyoğlu - İstanbul

 +90 212 292 48 30

 +90 212 292 48 33

 info@mhd.org.tr

Mülteci Hakları Merkezi

Refugee Rights Turkey

📍 Dr. Refik Saydam Cad. Dilber Apt. No: 39 Daire: 11 Kat: 4

Şişhane, Beyoğlu - İstanbul

☎ +90 212 292 48 30

📠 +90 212 292 48 33

✉ info@mhd.org.tr

www.mhd.org.tr

Bu kaynak, **Mülteci Hakları Merkezi**'nin Amerikalı sivil toplum örgütü **Refugee Solidarity Network** ve **Hollanda Mülteci Konseyi** işbirliğiyle ve **ABD Dışişleri Bakanlığı Nüfus, Mülteciler ve Göç Bürosu**'nun desteğiyle yürüttüğü bir proje kapsamında hazırlanmıştır.

Mülteci Hakları Merkezi

Refugee Solidarity Network

ABD Dışişleri Bakanlığı
Nüfus, Mülteciler ve Göç
Bürosu